

Imatge de la Mare de Déu de Puiggraciós

Figaró-Montmany

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Santuari de Puiggraciós
Emplaçament Interior de la capella del Santuari de Puiggraciós.

Coordenades:

Latitud: 41.70606
Longitud: 2.24761
UTM Est (X): 437403
UTM Nord (Y): 4617415

Classificació

Número de fitxa 08134-20
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XV
Autor de l'element: Pere ça Anglada (?)
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Una profunda esquerra ratlla la Santa Imatge per darrera, gairebé de dalt a baix. La figura també pateix problemes de conservació a causa dels corcs que han perjudicat molt la fusta, que segons l'autor és d'àlber.

Protecció

Número inventari IPAC:29136

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil

Ús actual: Religios

Titularitat Privada accessible

Titular: Arquebisbat de Barcelona. C/ Bisbe del, n.5. Barcelona. 08002.

Fitxes associades:

Santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós

Autor de la fitxa Anna M. Gómez Bach

Data de registre de la dv., 10/01/2020 - 00:00

fitxa:

Descripció

Talla de fusta daurada i policromada que representa la verge i el nen en braços, ambdós en majestat i portant corones. La figura principal amida 69 cm d'alçada per 21 cm d'amplada i 17 de gruix. Es troba situada damunt un pedestal modern d'estil rococó amb un escut de les advocacions marianes de Catalunya. La verge porta mantell fins mitja esquena i túnica de color vermell fosc, mentre la part inferior li fa plecs remarcant els genolls. Ambdós rostres presenten un perfil elegant i ressalten les faccions de les mans. Segons Maurí, J. "La faç de la mare de Déu és molt bella, de perfil elegant i faccions quer respiren placidesa seguint l'estil d'altres escultures gòtiques. La cara és d'un color blanc delicat amb una lleu coloració als llavis i les galtes. Porta el cap descobert, els cabells partits, ondulats i de color castany fosc i, en una apretada forra, davallen per sobre el mantell fins a mitja esquena. La túnica té un ample escot amb voraviu daurat i dues ratlles negres; és de color vermell fosc, s'insinua el cossiró. Són visibles el capdavall de les mànigues. La túnica es veu també a la part baixa de la imatge on demostra uns bonics moviments amples i folgats fins a reposar a terra i sobre els peus de Maria. Va calçada amb uns escarpins negres, la puntera dels quals sobresurt del pedestal. Sobre les estretes espatlles, porta un mantell, obert per davant, d'un color blau enfosquit, i voraviu amb dues ratlletes daurades, i tot ell llevat de la part del darrera de la imatge està sembrat de flors i estrelles també daurades, i un dibuix uniforme fet amb l'encreuament de dues creus llatines, amb tots vuit braços acabats amb un petit cercle. El revés del mantell és de color groc fosc. Des de l'espatlla esquerra, subjectat tot seguit per l'avantbraç de l'Infant Jesús baixa per davant del braç de la Mare i, fent després un plec elegant, davalla rectament fins a terra. Pel cantó dret del mantell té caient molt més bell i complex, des de l'espatlla dreta baixa a formar un romboll davant del braç i després amb molta traça davalla fent dos plecs, un a casa costat del braç dret; un d'aquests plecs fa joc amb aquell que davalla del braç esquerra i baixa també cap a terra. L'altre plec, des del braç dret, forma un bonic davantal fins més avall dels genolls i, havent fet uns bells caients davant la figura, va a recollir el seu capciró, a la cintura de la Verge, sota el seu braç esquerra. L'artista s'enginyà per exhibir bellament a cada costat de la figura el revés groguenc del mantell. El genoll dret és prominent. El tors recula àgilment cap a la banda dreta, com si contrapesés el pes de l'Infant, el qual està aguantat per les dues mans de la Mare de Déu. L'esquerra posada a l'esquena del nen i la dreta aguantant les cames de l'infant. El nen Jesús representa un robust infant, té les dues mans sobre el pit de la Verga maria, descobert per l'esquerra, darrera el cap de l'infant. Aquest té la cara girada cap al costat esquerra com si estigués reposant. Té el tors i els peus nus; del restat està embolcallat amb un drap de color verd, revés vermell i voraviu daurat. Aquest drap cau en un petit pany formant una bella i treballada punxa sota la mà dreta de la mare. El pedestal de la Santa Imatge segueix un heptàgon força irregular; és un senzill peu, pintat en verd. Sota el pedestal hi ha uns ferros per collar la imatge a altres accessoris".

Observacions:

Element aïllat. Situat al Cambril del Santuari de Puiggraciós. La imatge apareix associada a la llegenda àuria de la seva troballa. La tradició marca que la imatge va ser trobada per un pastor i un bou, com relaten els Goigs. Aquesta llegenda la va recollir el Pare Narcís Camós de l'orde dels Predicadors en el seu pelegrinatge per els santuaris marians entre 1652 i 1653. Va recollir la llegenda amb les següents paraules: salian a pacer unos bueyes de una casa que de largos tiempos a esta parte se llama Miquel, de los cuales se partía uno y corriendose se iba al lugar donde estaba la imagen (que dista un quarto y medio de camino de ella) el cual era todo bosque, donde hacia extraordinarios

señales y arañando la tierra, enseñaba con aquello haber alguna novedad en el lugar. Viólo el pastor, y advirtiolo a otros, los cuales juntos fueron allí, donde hallaron la Santa Imagen y, tomándola con grande reverencia la truxeron a la iglesia parroquial colocandola en su retablo mayor, de donde presto se volvió al mismo lugar. Quedaron los del pueblo llenos de admiración y hicieron voto de traerla todos los años una vez en procesión al lugar donde se volvía, que fue donde la hallaron; y de aquí en adelante no se movió más. Segons Mauri, J. El detall d'una ramada de bous degué afegir-se en una època relativament recent, de prosperitats barroques. Amb la fugida de la imatge cap el lloc de la troballa ve la prometença amb la qual es vol explicar el perquè de l'annual processó a Puiggraciós. Quan a Puiggraciós s'havia de construir la capella, la llegenda va completar-se dient que la prometença fou d'una processó anual a Puiggraciós, fins que en aquell s'hi dediqués un temple i casa pròpia per col·locar-la. Quan el temple fou construït anà perdent-se la llegenda, el detall del vot de la processó anual i, també el costum de celebrar-la.

Història

Segons Josep Gudiol, aquesta talla podria pertànyer al cercle de Pere çà Anglada, per afinitats estilístiques però es desconeix l'autor. Pera çà Anglada, iniciador a Barcelona de l'escultura gòtica té obres tant importants com el cadirat del cor de la seu de Barcelona (1394-1399) i la imatge de Sant Oleguer de la Seu (1406). Possiblement data de principis del segle XV, en el marc del gòtic internacional (cal recordar que la primera notícia documental sobre la verge té lloc en aquest segle). La imatge que es venera, i que es troba al cambril, data de principis del segle XV i és d'estil gòtic. Ja es té constància de la veneració de la imatge a la parròquia de Sant Pau de Montmany a finals del segle XIV. El 1413 consta l'existència de l'altar de Santa Maria a Sant Pau de Montmany. Al segle XVII es reconstrueix aquesta i es col·loca la imatge de la verge al retaule. Fins a la construcció de Santuari, la imatge va ser sempre venerada en els diversos llocs on va estar ubicada l'esmentada parròquia de Montmany. Després es trasllada al santuari de Puiggraciós. En el decurs de la guerra civil espanyola la imatge va ser recollida per diversos parroquians, fins a tornar al temple. L'any 1942 la imatge va ser restaurada per Florenci Veciana de Barcelona.

Bibliografia

Fitxa IPAC: Carme Comas Suriñach 7/1987. DALMASES, A. J. L'art gòtic segles XIV i XV. Ed. 62. Barcelona. 1984. OLIVER, J. 2000. Història de Figaró-Montmany. Vol. 1: Figaró abans de ser-ho, Ajuntament de Figaró-Montmany. MARTÍ BONET, Vallès Oriental. Catàleg monumental de l'arquebisbat de Barcelona. 1981. MAURI SERRA, Història del Santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós. Barcelona. 1952.

